O ENIGMĂ A SOCIETĂŢII ACADEMICE „JUNIMEA” DIN CERNĂUŢI – STUDENTUL ION IACOBAN

ANGHEL POPA

Keywords: Academic Society „Junimea”, members, Ioan Iacoban, cultural activities.

An enigma of the Academic Society „Junimea” from Cernăuţi –the student Ion Iacoban

(*Abstract*)[*]

After a brief attempt at the historical background of the society „Junimea”, the author presents information related to Ioan Iacoban, member of the society from 1919. Due to his laborious work , he held important positions in society: secretary II, Chairman of the Literary Departament,delegated of Central Committee of students from Cernauti, archivist, vice-president and president of the Society. For unknown reasons, he submitted his resignation as chairman and member of the Society in 1923. As a of gratitude for his contribution, in 1925 was awarded with the title of emeritus member.

Nebănuite şi, uneori, chiar surprinzătoare pot fi informaţiile de arhivă ale unor instituţii. Un exemplu concret, în acest sens, ni-l oferă arhiva Societăţii Academice „Junimea” din Cernăuţi. Deşi am cercetat-o de-a lungul unei perioade ce a însumat şase ani, concretizându-i informaţiile în câteva lucrări pe care le-am publicat, avem plăcuta surpriză, recitând fişele în mod aleatoriu, să ne aflăm în faţa unor aspecte noi, nesesizate la prima lectură, când urmăream alte obiective tematice, care au importanţa lor, dezvăluindu-ne lucruri inedite, aparţinând unei lumi, astăzi, din păcate, uitate.

De la fondarea sa, în anul 1878, şi până ce şi-a încheiat laborioasa activitate, în anul 1938, Societatea Academică „Junimea” din Cernăuţi a numărat, între membrii săi activi, 1 667 de persoane, studenţi şi studente din cadrul Universităţii cernăuţene[1]. Din fişele bio-biografice ale fiecărui membru al Societăţii, deşi succinte, rezultă date deosebit de importate, sub varii faţete. Ne-a atras atenţia, la ultima lectură, o problemă interesantă: zonele geografice din Bucovina, ca provenienţă natală a membrilor Societăţii. Legat de acest aspect, subliniem că majoritatea fişelor conţin informaţii detaliate, altele nu fac nici o menţiune. Astfel

[*] Traducere: Ana-Gabriela Drahta.

[1] Vezi Anghel Popa, *Societatea academică „Junimea” din Cernăuţi. 1878–1938*, Câmpulung Moldovenesc, Editura Fundaţiei Culturale „Alexandru Bogza”, 1997, p. 14–15.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

că este greu să stabilim, cu toată certitudinea, zona de proveniență a fiecărui membru, necesară încercării noastre de a analiza un aspect nou, legat de Societate şi de membrii ei, după cum vom încerca în paginile următoare.

La limita acestei afirmaţii, anticipând, subliniem că majoritatea covârşitoare a membrilor Societăţii Academice „Junimea" provin din zonele de şes şi de deal ale Bucovinei şi foarte puţini, am putea spune un număr simbolic, din zona de munte a sudului provinciei pe care o avem în atenţie. Limita dintre aceste două zone o putem stabili la Păltinoasa, aşezare rurală prin care se realizează intrarea în zona montană bucovineană menţionată, prin localitatea Gura Humorului. Exemplificăm, în acest sens. Din totalul de 1 667 de membri, cum am menţionat anterior, doar 25 provin din zona de munte, după cum urmează: Garabet Gaina[2] şi Iulian Danilevici[3], studenţi la Facultatea de Drept, Teodor Balan[4], student la Facultatea de Filosofie, toţi născuţi în oraşul Gura Humorului, George Vedean[5], student la Facultatea de Teologie, născut în satul Mănăstirea Humorului, districtul Gura Humorului, George Toma[6], Constantin Iosep[7], studenţi la Facultatea de Drept şi Petru Diacon[8], student la Facultatea de Filosofie, născuţi în satul Vama, districtul Gura Humorului, George cavaler von Gallin[9] student la Facultatea de Drept, născut în satul Ruşii-Moldoviţei (aceasta a fost denumirea satului Moldoviţa sub stăpânirea austriacă), districtul Gura Humorului, Teofil Gheorghiu[10], Vasile Burduhos[11], Viorica Ştefanelli[12], Iancu Mihaiescu[13] şi Maria Dan,[14] studenţi la Facultatea de Filosofie, Emilian Crilevici[15] şi Aurel Ştefanelli[16] studenţi la Facultatea de Drept, toţi născuţi în oraşul Câmpulung Moldovenesc, George Piticari[17], student la Facultatea de Drept, născut în satul Bucşoaia, districtul Gura Humorului, Mihai Boca[18], student la Facultatea de Teologie, născut în satul

[2] Direcţia Judeţeană Iaşi a Arhivelor Naţionale (în continuare se va cita D.J.I.A.N.), Fond *Fraţii Dugan*, *Cronicarul – Albumul Mare*, vol. I, p. 376.
[3] *Ibidem*, vol. II, p. 135.
[4] *Ibidem*, p, 218.
[5] *Ibidem*, p. 290.
[6] *Ibidem*, vol. I, p. 371.
[7] *Ibidem*, vol. II, p. 211.
[8] *Ibidem*, p. 290.
[9] *Ibidem*, vol. I, p. 268.
[10] *Ibidem*, p. 138.
[11] *Ibidem*, p. 461.
[12] *Ibidem*, vol. III, p. 17.
[13] *Ibidem*, p. 93.
[14] *Ibidem*, p. 98.
[15] *Ibidem*, vol. I, p. 326.
[16] *Ibidem*, vol. II, p. 400.
[17] *Ibidem*, vol. III, p. 26–39.
[18] *Ibidem*, p. 95.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

Stulpicani, districtul Gura Humorului, Ilie Flocea[19] student la Facultatea de Teologie, născut în satul Pojorâta, districtul Câmpulung Moldovenesc, Eusebie Prelici[20], student la Facultatea de Drept şi fratele său George[21], student la Facultatea de Filosofie, născuţi în satul Breaza, districtul Câmpulung Moldovenesc, Gavril Burcutean[22], student la Facultatea de Drept, născut în satul Cârlibaba, districtul Câmpulung Moldovenesc, Ioan Spânu[23], student la Facultatea de Teologie, născut în satul Coşna, districtul Câmpulung Moldovenesc, Emilian Șanta[24], student la Facultatea de Filosofie, născut în satul Poiana Ştampei, districtul Câmpulung Moldovenesc, Vianor cavaler von Bejan[25] şi Ion Iacoban[26], studenţi la Facultatea de Drept, ambii născuţi în oraşul Vatra Dornei, districtul Câmpulung Moldovenesc.

Este posibil ca cifra menţionată de noi să fie depăşită, în sensul că sunt numeroşi studenţi care nu au indicată, în fişa bio-bibliografică, localitatea în care s-au născut şi, deci, pot proveni din această zonă montană. Dar, chiar dacă dublăm cifra în cauză şi diferenţa rămâne inadmisibil de mare. Ce explicaţii se pot da acestei situaţii?

Este greu de a da un răspuns convingător, bazat pe argumente solide, documentare, în condiţiile în care acestea lipsesc. Nu ne rămân decât simple supoziţii, dar care să nu frizeze ridicolul sau absurdul. Nu credem în argumentul că populaţia din zona de munte trăieşte izolată, ruptă de legăturile fireşti şi contactele permanente cu populaţia din zonele limitrofe, conducându-se după legi ancestrale, cutumiare, care împiedică progresul şi libertatea de gândire. Că muntenii erau oameni bogaţi, unii dintre ei, posibil, zgârciţi, mai degrabă cumpăniţi, calculaţi în tot ce făceau, poate fi un adevăr, dar această trăsătură, specifică oricărui individ, indiferent de zona geografică în care trăieşte, nu este un argument care să justifice refuzul lor de a-şi trimite copiii la învăţătură, ca să nu-şi cheltuiască averea. În ce ne priveşte, noi credem, cu toată convingerea, că este cu totul altceva; este acea credinţă strămoşească a ţăranului român, legată prin toate fibrele sale de această fiinţă pentru el, numită Pământ, de Tradiţii şi de Credinţă. Sunt elemente puternice, fundamentale în zonele de munte, parţial, chiar şi astăzi, pe care ţăranul le consideră imuabile, care nu trebuiau schimbate nici cu cea mai strălucită poziţie socială pe care o putea oferi târgul, oraşul, care era corupt, desacralizat şi decăzut moral prin voinţa domnilor, aduşi de vânturile străinătăţii. Învăţătura era bună, dar

[19] *Ibidem*, vol. I, p. 406.
[20] *Ibidem*, p. 475.
[21] *Ibidem*, vol. II, p. 147.
[22] *Ibidem*, vol. I, p. 393.
[23] *Ibidem*, vol. II, p. 136.
[24] *Ibidem*, vol. III, p. 33.
[25] *Ibidem*, vol. II, p. 224 (pagină goală); vezi *Ibidem*, dosar 18, f. 5.
[26] *Ibidem*, vol. III, p. 154–155.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

prea multă strică, uneori, corupe minţile şi duce la vicieri morale, la abandonarea tradiţiilor şi la vânzări de neam; copiii, odată prinşi de această tainică şi dulce povară a învăţăturii, nu se mai reîntorceau în locurile în care s-au născut, se îndreptau spre alte orizonturi, tindeau spre slăvi, spre lumi noi.

Să fie această aserţiune o posibilă explicaţie, din multe altele, care să încerce a justifica prezenţa simbolică a muntenilor bucovineni la înaltele şcoli împărăteşti din Cernăuţi? Să mai adăugăm, totodată, fapt nu lipsit de importanţă, că situaţia prezentată de noi se referă, strict, doar la realităţile din cadrul Societăţii Academice „Junimea". Studenţi români provenind din zona montană a Bucovinei, cu certitudine că se aflau înscrişi, nu le ştim numărul, şi în celelalte societăţi studenţeşti, cum erau „Bucovina", „Dacia" şi „Moldova", care nu au constituit obiectul nostru de cercetare.

În acest context, ce se poate afirma despre prezenţa acestor studenţi munteni în cadrul Societăţii Academice „Junimea"? Nu este în intenţia noastră, în cadrul acestui studiu, de a prezenta, detaliat, activitatea desfăşurată de aceştia ca membri activi ai Societăţii, în grup sau individual, am făcut-o cu un alt prilej, atunci când am prezentat fişele bio-bibliografice ale unora dintre ei, după cum vom menţiona la locul potrivit. În general, nu au avut o activitate fulminantă, ieşită din comun, dar şi-au onorat calitatea de membri, unii chiar în mod eclatant, având în vedere că şase dintre ei au fost preşedinţi ai Societăţii[27]. Mai mult, studenţii formaţi în cadrul „Junimii" s-au impus în alte societăţi prin seriozitate şi activitate exemplară, fiind aleşi chiar în funcţia de preşedinte. Exemplificăm prin studentul teolog George Vedean care, trecând de la universitate la Seminarul Teologic, şi-a încetat activitatea la „Junimea", devenind membru al Societăţii „Academia Ortodoxă", unde, ulterior, a fost ales preşedinte al acesteia[28].

Alţii, cum este cazul lui Ion Iacoban, asupra căruia vom stărui în paginile următoare, au lăsat o urmă adâncă în amintirea colegilor de generaţie prin faptele lor, care, fără a depăşi normalitatea, poartă în ele pecetea unui destin tainic, consemnat în analele Societăţii, dar fără putinţă de a fi dezlegat. Studentul Ion Iacoban a desfăşurat o activitate laborioasă, pe care a completat-o prin acte pline de generozitate financiară faţă de Societate, dar şi faţă de colegi, dovadă a situaţiei materiale prospere din familie. S-a spus despre el că era de o frumuseţe olimpiană, ce o amintea pe aceea a celebrilor artişti ai epocii, că a lăsat în sufletele frânte ale frumuseţilor cernăuţene, regrete şi tristeţi ireparabile. Acest student, iubit de femei şi respectat de colegi, a rămas, în acelaşi timp, în documentele Societăţii sub semnul unei enigme, neelucidate nici astăzi, lăsând în urma sa o mare taină. Chiar

[27] Vezi fişele bio-bibliografice ale următorilor preşedinţi ai Societăţii: George cavaler von Gallin (Anghel Popa, *op. cit.*, p. 49); George Toma (*Ibidem*, p. 51); Vasile Burduhos (*Ibidem*, p. 55); Aurel Ştefanelli (*Ibidem*, p. 60–61); George Piticari (*Ibidem*, p. 63–64) şi Ion Iacoban (*Ibidem*, p. 66–67).

[28] D.J.I.A.N., Fond *Fraţii Dugan, Cronicarul – Albumul Mare*, vol. II, p. 290.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

viaţa lui a rămas necunoscută. Oare unde îi pot fi găsite urmele, oricât de şterse? O să încercăm să-l redescoperim, chiar şi parţial, evocându-i anii studenţiei, aşa cum se desprind ei din documentele păstrate în arhiva Societăţii Academice „Junimea”.

În documentele Societăţii, Ion Iacoban a fost înregistrat sub numărul matricol 929, în calitate de student al Facultăţii de Drept, din cadrul Universităţii din Cernăuţi. Din păcate, fişa nu conţine nici o informaţie în legătură cu familia sa, cu anii copilăriei şi ai învăţăturii din perioada preuniversitară. Există, ataşate fişei sale, patru fotografii, pe aversul cărora Ion Iacoban a făcut însemnări olografe; mai mult ca sigur, fotografiile în cauză au fost trimise Societăţii, în anul 1928, când conducerea acesteia a luat decizia de a finaliza elaborarea *Albumelor,* începută în 1913, conţinând fişele bio-bibliografice ale tuturor membrilor săi, în vederea aniversării a 50 de ani de la fondarea „Junimii”. În acest sens, s-a făcut apel la foştii membri, care erau în viaţă, sau la urmaşii acestora, pentru a răspunde unui chestionar, conţinând informaţii legate de activitatea acestora din anii studenţiei şi după[29]. Din răspunsul la chestionarul Societăţii, trimis de Ion Iacoban, nu s-au păstrat decât fotografiile menţionate, restul materialului s-a pierdut, ca şi în cazul altor documente, în nefericirea celor două refugii prin care a trecut Bucovina, în 1940 şi 1944.

Din fotografiile păstrate putem trage câteva concluzii, nu lipsite de importanţă, pentru analiza subiectului nostru. Ştim, spre exemplu, cu toată certitudinea, că Ion Iacoban s-a născut în localitatea Vatra Dornei, într-o familie de ţărani înstăriţi şi cu prestigiu în rândul comunităţii locale. Să menţionăm că gospodăria familiei Iacoban, ca a tuturor ţăranilor dorneni, nu era situată în localitatea propriu-zisă (oraşul era locuit în exclusivitate de târgoveţi/orăşeni autohtoni, dar şi de numeroşi alogeni), ci în zonele limitrofe, purtând denumirile de Dealu Petrenilor, Dealu Negru, Dealu Negreştilor, Gura Negrii, Chilia, Miriştii, Podu Verde. Nu ştim de care zonă aparţinea familia Iacoban. Să fi fost gospodăria acesteia la Podu Verde, limita de la intrarea în satul Iacobeni, localitatea de baştină, după cum ne indică şi numele, a familiei? Tot ce este posibil, lipsa unei certitudini, în acest sens, neafectând analiza temei noastre.

Două dintre fotografiile menţionate îi reprezintă pe bunicii paterni ai fostului membru al Societăţii Academice „Junimea”: a) o fotografie de grup, în care se află tânărul gospodar Toader Iacoban, alături de soţia sa Maria (născută Simionescu) şi consilierii comunali ai primăriei oraşului; fotografia conţine menţiunea olografă că datează din anul 1840, când Toader Iacoban era primarul oraşului Vatra Dornei; b) a doua fotografie îi reprezintă pe cei doi soţi, Toader şi Maria Iacoban, la anii senectuţii; nu este datată. Această fotografie are o particularitate, nu lipsită de importanţă: cei doi bătrâni bucovineni nu poartă opinci, ci bocanci şi respectiv

[29] Vezi Anghel Popa, *op. cit.,* p. 14–15.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

ghete, semnul puterii economice şi a faptului că aparţineau, social, treptei superioare a clasei ţărăneşti.

Ultimele două fotografii îl reprezintă pe Ion Iacoban într-o dublă ipostază: a) ca student al Facultăţii de Drept, când era preşedinte al Societăţii; poate fi datată, având în vedere menţiunea „Cronicarului", în anul 1922; b) ca militar, când a făcut stagiul de ofiţer rezervist într-o unitate din oraşul Roman; pe avers este menţionat anul 1922. Ambele fotografii, datând din anul 1922, nu ne aduc nici o informaţie, cât de minoră, exceptând faptul că, prin intermediul lor, îi cunoaştem înfăţişarea, despre care contemporanii săi au vorbit cu admiraţie nedisimulată.

După absolvirea liceului, a ajuns student al Facultăţii de Drept, din cadrul Universităţii cernăuţene, proaspăt devenită românească, după înfăptuirea României Mari. Era în vara anului 1919, o vară agitată pentru studenţimea românească din Cernăuţi, aflată într-o mare efervescenţă organizatorică[30]. Faptul că se afla din vară în Cernăuţi, cu certitudine angajat în disputele de reorganizare a Societăţii, este indiciul, mai mult ca sigur, că a absolvit liceul în acest oraş.

A depus cererea de primire în cadrul Societăţii Academice „Junimea" înaintea începerii anului universitar, aşa explicându-se că i-a fost aprobată în Adunarea generală din 4 august 1919. A urmat examenul regulamentar, pe care l-a promovat la 17 octombrie, acelaşi an. Conform Regulamentului societăţii, a avut „bădiţă" (student îndrumător, provenind dintr-un an de studiu superior) pe Amuliu Liteanu[31].

A fost primit foarte bine în cadrul Societăţii şi s-a bucurat, într-o perioadă scurtă de timp, de o mare popularitate, al cărei resort, mărturisim, nu l-am surprins în totalitatea sa. Ştim că avea un farmec personal deosebit, atrăgând în jurul său pe toţi colegii, indiferent de anul de studiu, aşa cum lumina atrage fluturii de noapte; era generos până la sacrificiu şi dornic de a epata în orice ocazie, fără a umili pe nimeni şi fără a fi ostentativ; avea bani, dar nu era un arghirofil, plăcerea lui era de ai oferi celor care se aflau în nevoi. Spre exemplu, în 1920 a făcut o donaţie de 400 de coroane (în Bucovina, după Marea Unire din 1918, au mai circulat o perioadă de timp banii austrieci), instituind un premiu, la Secţia literară a Societăţii, pentru cea mai bună conferinţă[32]. Gestul a făcut ocolul Cernăuţiului, marea sumă de bani provenind de la un student, făcând să-i crească prestigiul în rândul tuturor studenţilor, indiferent de Societatea căreia îi aparţineau. Aşa a început legenda care, din păcate, a rămas aproape necunoscută.

Datorită popularităţii sale, la care a contribuit şi activitatea sa laborioasă, a reuşit să deţină funcţii importante în cadrul Societăţii. Ascensiunea a avut loc chiar de la începutul primului an de studenţie. A debutat la 24 octombrie 1919, când a

[30] *Ibidem*, p. 29–31.
[31] D.J.I.A.N., Fond *Fraţii Dugan, Cronicarul – Albumul Mare*, vol. III, p. 154.
[32] *Ibidem*.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

fost ales secretar II, a urmat alegerea sa ca preşedinte al Secţiei literare şi delegat în Comitetul central al studenţilor din Cernăuţi. S-au adăugat funcţiile de arhivar şi vicepreşedinte al Societăţii, la începutul anului 1920. În calitate de vicepreşedinte, a colaborat foarte bine, şi nu se putea altfel, cu preşedintele Societăţii, Mihai Vlaicu, şi el student al Facultăţii de Drept[33]. Entuziasmat şi dornic ca Societatea să-şi menţină prestigiul avut prin tradiţie, Ion Iacoban l-a secondat pe preşedinte în toate împrejurările, uneori grăbindu-se şi, evident, greşind, aşa cum s-a întâmplat în următoarea situaţie.

În fişa lui Ion Iacoban, „Cronicarul” menţionează un eveniment, desfăşurat în toamna anului 1920, care stă, oarecum, sub semnul unei ambiguităţi. Este vorba despre o serbare, fără a se menţiona cu ce prilej a fost organizată, care s-a desfăşurat la Cluj. În paralel cu această serbare, a avut loc un Congres Naţional al studenţilor din România Mare, patronat de Casa Regală a României. Steagul Societăţii, care era scos doar cu ocazia unor evenimente deosebite, a fost purtat de studentul Virgil Cechovschi[34]. În cadrul acestui congres, preşedintele Mihai Vlaicu a decis să colporteze în rândul studenţilor un *Raport* litografiat, cu scopul de a discredita Societăţile Academice „Bucovina”, „Dacia” şi „Moldova”, toate din centrul universitar cernăuţean. Menţionăm că preşedintele nu s-a consultat cu nici o persoană din Comitetul de conducere al Societăţii în luarea acestei decizii. Nu ştim în ce împrejurări şi când a fost informat vicepreşedintele Ion Iacoban despre intenţia lui Mihai Vlaicu, dar ştim că el a răspândit *Raportul* în cadrul congresului, „vârând «Junimea» în mare bucluc”[35]. În adevăr, societăţile menţionate, considerându-se „ofensate”, au rupt orice fel de relaţii cu „Junimea”. Lucrurile s-au complicat, Comitetul de conducere al Societăţii, în şedinţa din 11 noiembrie 1920, a pus în discuţie pe preşedintele Mihai Vlaicu, iar Adunarea generală, desfăşurată la 13 noiembrie, acelaşi an, a cerut să fie sancţionaţi vinovaţii. S-a constituit, totodată, o Comisie de împăcare, din care au făcut parte Geroge Piticari, Aurelian Comoroşan şi Arcadie Dugan, care a avut misiunea de a restabili bunele relaţii cu Societăţile în cauză[36].

Desigur că, în aceste confruntări, a fost pronunţat şi numele lui Ion Iacoban, care l-a secondat pe Mihai Vlaicu, uneori fără discernământ, cum a fost în cazul menţionat, după cum au apreciat tot mai mulţi dintre colegii săi. Mai mult, societăţile în cauză au condiţionat împăcarea de excluderea lui Ion Iacoban din „Junimea”. O cerere gravă, pe care Comitetul de împăcare a reuşit, cu greu, să o respingă. Această situaţie a dus la scăderea popularităţii sale, fapt evidenţiat în decembrie 1920, cu ocazia alegerilor pentru preşedinţia Societăţii, când a fost

[33] Vezi fişa bio-bibliografică a studentului Mihai Vlaicu, la Anghel Popa, *op. cit.*, p. 64–65.

[34] *Ibidem*, p. 35.

[35] D.J.I.A.N., Fond *Fraţii Dugan, Cronicarul – Albumul Mare*, vol. III, p. 154.

[36] Anghel Popa, *op. cit.*, p. 66.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

înfrânt de George Piticari, la o diferenţă de 15 voturi[37]. A fost pentru el, cel învăţat numai cu victoriile, o mare deziluzie, care i-a făcut dovada că popularitatea, ca multe alte lucruri din viaţă, este ameţitoare şi, mai ales, trecătoare.

Deşi decepţionat de atitudinea unora dintre colegii săi, a continuat să activeze în cadrul Societăţii, încercând să uite micile răutăţi. Cât despre momentul din toamna anului 1920, îl considera firesc, decurgând din obligaţiile sale de vicepreşedinte, care trebuia să colaboreze şi să se subordoneze, în conformitate cu Regulamentul Societăţii şi spre binele acesteia, deciziilor preşedintelui. În această atmosferă a continuat să acţioneze cu persuasiune, în vederea reeditării ziarului „Deşteptarea", fondat în anul 1907, din iniţiativa studentului teolog Eugen Nesciuc[38]. A colaborat, în acest sens, cu alţi doi junimeni, Aurel Comoroşan şi George Piticari. A fost, totodată, autorul unu referat, prezentat în Adunarea generală a Societăţii, în care a justificat necesitatea reeditării publicaţiei în cauză. În decembrie 1920, ziarul a fost republicat[39]. Ca o recunoaştere a eforturilor depuse de Ion Iacoban pentru reapariţia „Deşteptării", dar şi pentru calităţile sale literare, a fost ales redactor-şef al publicaţiei. Din nou, prestigiul său este în creştere. Dovada, la 26 martie 1921 a fost ales în funcţia de vicepreşedinte al Societăţii pentru a doua oară. Pentru modul în care şi-a îndeplinit atribuţiile, Societatea i-a acordat distincţia *summa cum laude*. La 28 mai, acelaşi an, în cadrul Adunării generale a Societăţii, a făcut propunerea, care a fost acceptată, de a fi comemoraţi cei trei prieteni din lumea literară românească, de la începutul veacului al XX-lea: George Coşbuc, Alexandru Vlahuţă şi Barbu Şt. Delavrancea[40].

La 10 noiembrie 1921 îşi încetează activitatea în cadrul Societăţii, deoarece a fost încorporat în armată. La terminarea stagiului militar, în octombrie 1922, reîntors la Cernăuţi, a solicitat, la 6 octombrie, reprimirea în Societate, depunând-şi, spre satisfacţia generală a colegilor, candidatura la funcţia de preşedinte. Obţine majoritatea voturilor, care-l detaşează cu mult de contracandidatului său. Începe o activitate laborioasă alături de Comitetul de conducere, cu scopul de a reconsolida Societatea pe plan intern. Avea planuri mari, exprimându-şi temerea că timpul nu-i va îngădui să le transpună în practică. Brusc, la 4 februarie 1923, spre stupoarea tuturor, îşi depune demisia din funcţia de preşedinte, dar şi din calitatea de membru al Societăţii „din motive pe cari nu vrea să le inducă", după cum s-a menţionat într-un *Proces-verbal* al Adunării generale[41]. În zadar l-au implorat prietenii, şi tot în zadar l-au rugat colegii, invocând prevederile regulamentare, totul a fost inutil. S-a recurs la puterea Regulamentului, sperând că-l va impresiona, ca o persoană care respecta, în general, legislaţia, Comitetul de conducere respingându-i demisia.

[37] D.J.I.A.N., Fond *Fraţii Dugan, Cronicarul – Albumul Mare*, vol. III, p. 154.
[38] *Ibidem*, vol. I, p. 307.
[39] Anghel Popa, *op. cit.*, p. 35.
[40] D.J.I.A.N., Fond *Fraţii Dugan, Cronicarul – Albumul Mare*, vol. III, p. 154.
[41] *Ibidem*, p. 155.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

Nu a acceptat, solicitând ca demisia să-i fie pusă în discuţia Adunării generale. La 11 februarie 1923, cererea sa de demisie a fost respinsă cu următorul rezultat: 21 de voturi contra, opt voturi pentru şi trei abţineri[42]. Mai mult ca sigur că votul Adunării generale face referire doar la demisia sa din calitatea de membru al Societăţii, deoarece, în aceeaşi şedinţă a fost ales în funcţia de preşedinte, Romeo Reuţ, student la Facultatea de Drept[43]. Lucrurile au trenat în continuare, având ca fundal cele două refuzuri: al Societăţii şi al ex-preşedintelui, în legătură cu demisia acestuia din calitatea de membru activ. Pentru a ieşi din impas, Comitetul de conducere recurge la o stratagemă: la 29 martie 1923, îi acordă un concediu pentru trei luni. S-a sperat că acest concediu va liniști apele, tulburate de cauze necunoscute. Nu ştim ce a făcut în concediu şi în lunile care au urmat. Cunoaştem, în schimb, decizia finală a Societăţii: la 24 octombrie 1923, l-a declarat membru inactiv, cu distincţia *cum laude*, decizie luată la sugestia lui Arcadie Dugan[44]. Era o distincţie care nu a mai fost acordată nici unui membru inactiv, în toată istoria Societăţii. Considerăm că această decizie a Societăţii a fost luată datorită faptului că, în vara anului 1923, Ion Iacoban a absolvit facultatea, situaţie care-l punea, conform Regulamentului, în postura de membru inactiv.

Să menţionăm, în final, că Societatea, în semn de recunoştinţă pentru activitatea desfăşurată de studentul Ion Iacoban, în Adunarea generală din 10 noiembrie 1925, i-a acordat titlul de membru emerit[45]. Era o ultimă menţiune în documentele Societăţii, despre fostul preşedinte. Probabil că un ultim contact, realizat pe calea corespondenţei, între magistratul Ion Iacoban şi Societate, a avut loc în 1927 sau 1928, când a trimis „Junimii” datele personale, solicitate de aceasta, însoţite de fotografiile folosite de noi în materialul prezent. Dacă despre alţi membri am găsit informaţii succinte sau detaliate, în diverse documente din arhiva Societăţii, referitoare la viaţa şi activitatea lor, desfăşurată după absolvire,

[42] *Ibidem*.

[43] Vezi Anghel Popa, *op. cit.*, p. 69–70.

[44] D.J.I.A.N., Fond *Fraţii Dugan, Cronicarul – Albumul Mare*, vol. III, p. 155.

[45] *Ibidem*.

* Menţionăm că noi am folosit, ca informaţie documentară exclusivă, doar arhiva Societăţii Academice „Junimea”.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)

despre Ion Iacoban nu se menţionează niciun cuvânt. Decizia lui, cu rezonanţe în rândul tuturor studenţilor din Cernăuţi, a rămas sub semnul unei enigme, nedezlegate până astăzi, iar peste numele lui s-a aşternut praful uitării. Nu ştim nimic nici despre viaţa şi activitatea lui ulterioară, care s-a topit în fluviul vâscos al lumii interbelice. Uneori, destinele oamenilor sunt nedrepte, iar timpul se dovedeşte a fi neiertător.

BDD-A32572 © 2011 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:35 UTC)